

**OCHRONA WŁASNOŚCI
INTELEKTUALNEJ
26.03.2019**

JUSTYNA DUDA - RZECZNIK PATENTOWY
CENTRUM INNOWACJI I TRANSFERU TECHNOLOGII POLITECHNIKI
ŚLĄSKIEJ

WŁASNOŚĆ INTELEKTUALNA

Dobra intelektualne:

- wynalazki, wzory użytkowe;
- wzory przemysłowe;
- programy komputerowe;
- utwory
- „know-how”;

UTWORY

- ochrona utworów ukończonych jak i fragmentów: szkice, projekty, plany,
- automatyczna,
- od momentu ustalenia (faktyczne zaprezentowanie dzieła, tak aby mogła go dostrzec przynajmniej jedna osoba poza twórcą)
- niezależna od rejestracji, decyzji organów, spełnienia formalności (nota ©)
- niezależna od cech estetycznych, zdobniczych,

UTWORY

- praca dyplomowa, rozprawa doktorska, rozprawa habilitacyjna, monografia, artykuł;
- materiały dydaktyczne, sylabusy, programy zajęć;
- programy komputerowe;
- opracowanie, prezentacje PP,
- ekspertyzy, wyniki badań utrwalone w określonej formie, dokumentacja;
- architektoniczne, architektoniczno-urbanistyczne

PRAWA AUTORSKIE

osobiste i majątkowe:

OSOBISTE:

- ⊙ autorstwo utworu,
- ⊙ oznaczenia utworu swoim nazwiskiem, lub pseudonimem,
albo do udostępniania go anonimowo
- ⊙ nadzór nad sposobem korzystania z utworu,
- ⊙ nienaruszalności treści i formy utworu (integralność utworu),
- ⊙ decydowanie o pierwszym udostępnieniu utworu

PRAWA AUTORSKIE

MAJĄTKOWE:

- ⊙ prawo do korzystania z utworu na wszelkich polach eksploatacji,
- ⊙ prawo do rozporządzania utworem na wszelkich polach eksploatacji,
- ⊙ prawo do pobierania wynagrodzenia za korzystanie z utworu.

Zakres korzystania do uregulowania w umowie.

PRAWA AUTORSKIE

Umowy obejmujące własności intelektualną:

- ✘ umowy konsorcjum,
- ✘ umowy z instytucjami finansującymi prace NB,
- ✘ umowy o dzieło (osoby fizyczne),
- ✘ umowy licencyjne,
- ✘ umowy przeniesienia praw.

PRAWA AUTORSKIE

Regulamin zarządzania własnością intelektualną – regulacje

- Autorskie prawa majątkowe do pracownicznych utworów naukowych, w szczególności takich jak rozprawa doktorska, rozprawa habilitacyjna, monografie i artykuły o charakterze naukowym przysługują twórcy.

PRAWA AUTORSKIE

- Autorskie prawa majątkowe do utworów innych niż wymienionych w ust. 2, takich jak w szczególności materiały dydaktyczne wykorzystywane do zajęć dydaktycznych, sylabusy, programy zajęć, ekspertyzy, w tym także o charakterze naukowym, stworzonych przez pracowników Uczelni nabywa Uczelnia z chwilą ich przyjęcia.

PRAWA AUTORSKIE

1. twórca - uprawniony z tytułu praw osobistych i majątkowych
2. Współautor – współtwórstwo; udziały wg uzgodnienia;
3. pracodawca (utwory stworzone przez pracownika w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy).

WŁASNOŚĆ PRZEMYSŁOWA

- ✘ wynalazek → 20 lat ochrony
- ✘ wzór użytkowy → 10 lat ochrony
- ✘ wzór przemysłowy → 25 lat ochrony (okresy 5-letnie)

WYNALAZKI

konieczne spełnienie przesłanek:

- 1) nowość,
- 2) poziom wynalazczy,
- 3) przemysłowe stosowanie.

Nowy: nie jest częścią stanu techniki; stan techniki: wszystko to co, przed datą według której oznacza się pierwszeństwo do uzyskania patentu zostało udostępnione do wiadomości powszechnej w formie pisemnego lub ustnego opisu, przez stosowanie, wystawienie lub ujawnienie w inny sposób.

WYNALAZKI

poziom wynalazczy: jeżeli wynalazek ten nie wynika dla znawcy, w sposób oczywisty ze stanu techniki;

przemysłowe stosowanie: wg. wynalazku może być uzyskiwany wytwór lub wykorzystany sposób, w rozumieniu technicznym, w działalności przemysłowej, nie wykluczając rolnictwa.

UJAWNNIENIE

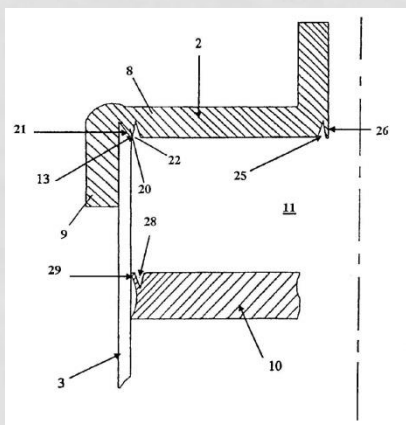
- targi, wystawy;
- publikacja branżowa, naukowa;
- wprowadzenie na rynku
- udział w konkursie;

WYNAŁAZKI

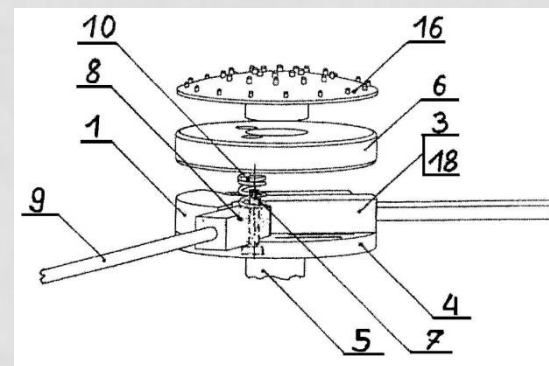
- ⊙ wytwór materialny np. zw. chemiczny, środek farmaceutyczny, spożywczy, lub ukształtowany przestrzennie np. przyrząd, maszyna, urządzenie;
- ⊙ układ elektryczny, hydrauliczny,
- ⊙ sposoby wytwarzania produktów: pasty, maści,
- ⊙ sposób przetwarzania np. proces obróbki sygnału,

WYNAŁAZKI

Pojemnik z pokrywą

Głowica do
podpierania siatki

Sposób otrzymywania
włókien mineralnych

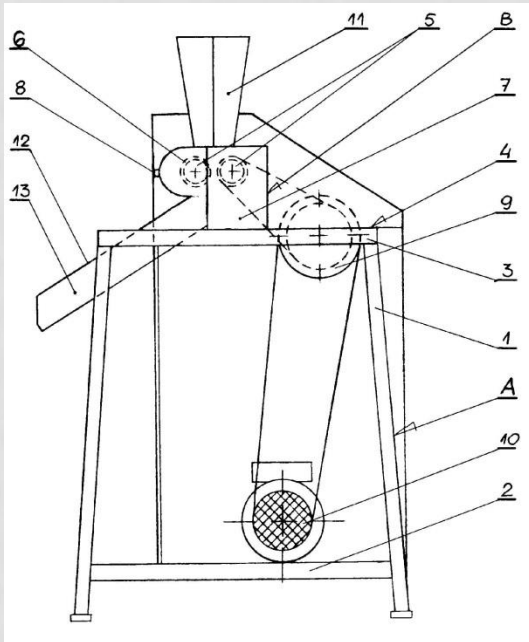

WZÓR UŻYTKOWY

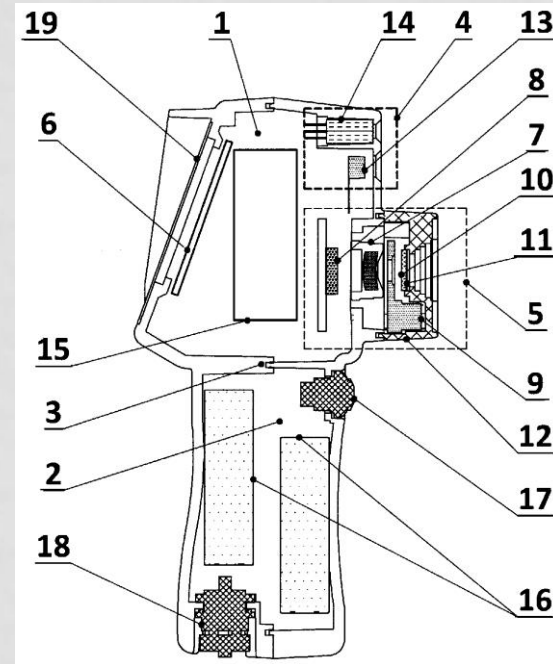
- ⦿ nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.
- ⦿ wymagana nowość,

WZORY UŻYTKOWE

urządzenie do odzysku nasion

przenośna kamera termowizyjna

WZÓR PRZEMYSŁOWY

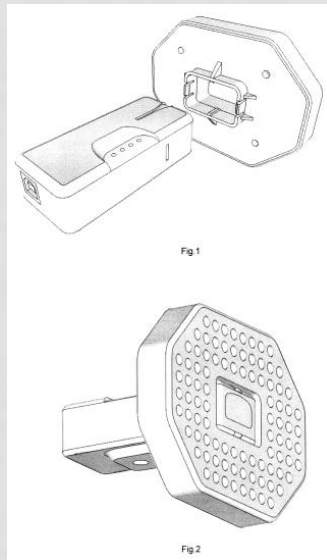
wzór przemysłowy:

- nowa i
- posiadająca indywidualny charakter postać wytworu/części nadana mu w szczególności poprzez cechy linii, konturów, kształtów, kolorystykę, strukturę lub materiał wytworu oraz przez jego ornamentację.

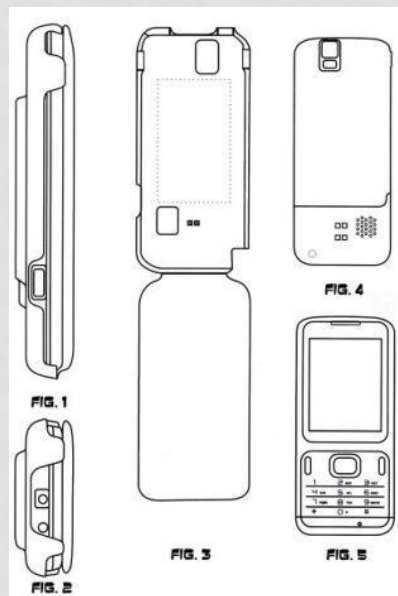
Wytwór: każdy przedmiot wytworzony w sposób przemysłowy lub rzemieślniczy

WZORY PRZEMYSŁOWE

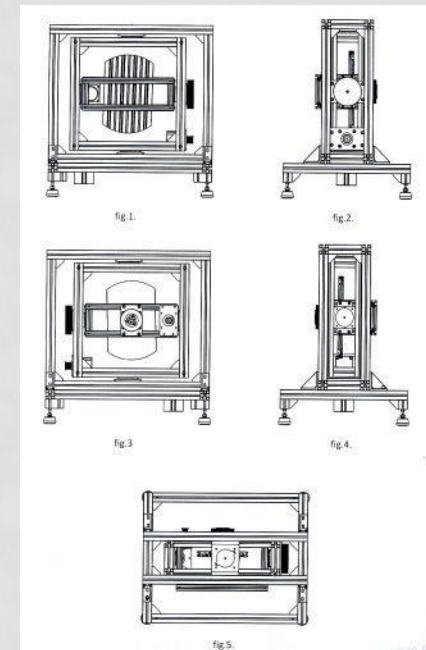
sensor wizyjny

zestaw telefoniczny

maszyna kalibracyjna

PRAWA WŁASNOŚCI

- zasada: twórca, współtwórca;
- pracodawca: wykonywanie obowiązków ze stosunku pracy,
- zamawiający: przy umowach cywilnoprawnych;
- podmiot według regulacji umownej;

REGULACJE UCZELNIANE DOTYCZĄCE WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

- Twórca może wykorzystywać dobra intelektualne Uczelni wyłącznie dla celów własnej działalności naukowej i dydaktycznej prowadzonej w ramach Uczelni.
- Twórcy przysługuje prawo do godziwego wynagrodzenia z tytułu komercjalizacji w wysokości określonej w Regulaminie;
- Pracownik nie może w zakresie swej działalności poza Uczelnią czynić użytku z dóbr intelektualnych, do których prawa przysługują Uczelni.
- Twórcom nie wolno bez zgody Uczelni podejmować żadnych zobowiązań wobec osób trzecich w zakresie korzystania z dóbr intelektualnych Uczelni, w szczególności upoważniać ich do korzystania z tych dóbr na podstawie licencji.

REGULACJE UCZELNIANE DOTYCZĄCE WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

- zakres podmiotowy: pracownicy, doktoranci, studenci;
- zakres przedmiotowy: prawa do WI „pracowniczej” przysługują Uczelni;
- regulacja praw WI w umowach cywilnoprawnych;
- prawo do korzystania z DI przez pracownika wyłącznie dla celów działalności naukowej i dydaktycznej na Uczelni;

REGULACJE UCZELNIANE DOTYCZĄCE WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

- Regulamin zarządzania własnością intelektualną w Politechnice Śląskiej;
- Karta zgłoszenia dobra intelektualnego;

dostępne: www.citt.polsl.pl

REGULACJE UCZELNIANE DOTYCZĄCE WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

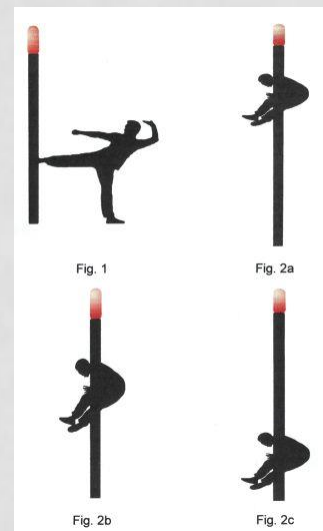
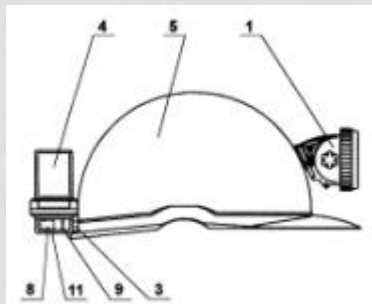
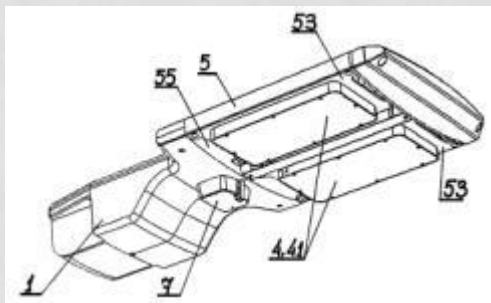
- Prawo do wynagrodzenia z tytułu komercjalizacji w kwocie nie mniej niż 50% środków uzyskanych z komercjalizacji;
- Twórca, kierownik jednostki organizacyjnej lub kierownik katedry/instytutu może zwrócić się do Dyrektora CITT o komercjalizację dobra intelektualnego. Dyrektor CITT może również wszcząć proces komercjalizacji z własnej inicjatywy.

CECHY WSPÓLNE WŁASNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ

- ✘ Wyłączność
- ✘ Ograniczone czasowo
- ✘ Terytorialny zakres ochrony
- ✘ Zbywalność – przedmiot obrotu: licencji, zamiany, sprzedaży, darowizny

WYNALAZEK /WZÓR UŻYTKOWY /WZÓR PRZEMYSŁOWY

lampa

OCHRONA W FORMIE „KNOW-HOW”

- ochrona nieformalna,
- rodzaje informacji: techniczne, technologiczne, organizacyjne,
- odpowiednie procedury w celu ochrony;
- rozwiązanie nie może być opatentowane: np. brak zdolności

OCHRONA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ W PROJEKTACH

- ✘ umowy z NCBiR / z NCN,
- ✘ umowa konsorcjum;
- ✘ umowy cywilne z osobami fizycznymi;
- ✘ umowy z właściwymi instytucjami w ramach projektów unijnych;

FINANSOWANIE OPŁAT PATENTOWYCH

- ✘ ujęcie we wnioskach projektowych (opłaty krajowe i zagraniczne);
- ✘ zapisy w umowach o wspólności;

OCHRONA WYNAŁAZKÓW ZA GRANICĄ

Korzystając z 12-miesięcznego terminu można:

- 1) dokonać zgłoszeń w innych państwach i wszcząć postępowanie zgłoszeniowe w oparciu o ich krajowe procedury patentowe;
- 2) dokonać zgłoszenia wynalazku w Europejskim Urzędzie Patentowym celem uzyskania ochrony i uzyskać Patent Europejski

KOSZTY OCHRONY WYNAŁAZKU ZA GRANICĄ

- zgłoszenie europejskie: ok. 7 tys zł.;
- zgłoszenie patentowe w USA: 3-5 tys. dolarów

Dziękuję za uwagę
Justyna Duda
rzecznik patentowy
justyna.duda@polsl.pl
tel: 32 400 34 06